



**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ**  
**(Мінекономрозвитку України)**

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81  
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: [meconomy@me.gov.ua](mailto:meconomy@me.gov.ua), код ЄДРПОУ 37508596

№ \_\_\_\_\_  
На № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_

**Комітет Верховної Ради України з  
питань економічної політики**

На лист Комітет Верховної Ради України з питань економічної політики від 13.03.2015 № 04-16/13-203/4 щодо проведення слухань на тему "Відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: шляхи підвищення ефективності чинної системи" надаємо відповідні матеріали, а також пропонуємо кандидатуру заступника начальника управління діяльності суб'єктів господарювання, підпорядкованих Міністерству - начальника відділу організаційної роботи з суб'єктами господарювання департаменту управління державною власністю та розвитку промисловості Мінекономрозвитку, члена створеної Мін'юстом робочої групи за напрямом врегулювання неплатоспроможності та щодо розроблення плану заходів для покращення позиції України у рейтингу "Doing Business" на 2015-2018 роки Дубенчак О. О. для участі у зазначених слуханнях.

Додаток: на 6 арк.

**Заступник Міністра**

**Руслан КОРЖ**

Дубенчик 246 30 55



## **Щодо підвищення ефективності управління об'єктами державної власності**

На виконання пункту 5 “Нова політика управління державною власністю” Програми діяльності Кабінету Міністрів України, затвердженої Постановою Верховної Ради України від 11.12.2014 № 26 Мінекономрозвитку” розроблено:

1) Проект розпорядження Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концепції щодо підвищення ефективності діяльності суб’єктів господарювання державного сектору економіки”, який листом від 26.03.2015 № 3231-02/9609-03 надіслано на розгляд заінтересованих органів.

Проектом пропонується схвалити Концепцію підвищення ефективності діяльності суб’єктів господарювання державного сектору економіки.

Програмою діяльності Уряду визначено основні кроки щодо підвищення ефективності управління об’єктами державної власності, зокрема:

- впровадження корпоративного управління відповідно до стандартів ОЕСР;
- запровадження ефективного управління об’єктами державної власності;
- залучення міжнародних аудиторських компаній до аудиту ключових державних компаній;

зміна системи управління стратегічною державною власністю через створення холдингових компаній з міжнародними стандартами управління тощо.

Метою проекту є вдосконалення корпоративного управління підприємств державного сектору економіки, визначення завдань та принципів щодо підвищення ефективності діяльності суб’єктів господарювання державного сектору економіки, загальних засад управління державним майном та шляхів підвищення показників їхньої діяльності.

Водночас, корпоративне управління такими суб’єктами повинне бути прозорим та відповідати Рекомендаціям з корпоративного управління суб’єктами господарювання державного сектору економіки Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – Рекомендації ОЕСР).

Зокрема, відповідно до Рекомендацій ОЕСР, проектом передбачається визначити, що підвищення ефективності діяльності суб’єктів господарювання державного сектору економіки має здійснюватися за такими основними принципами:

- прозорість діяльності суб’єктів господарювання;
- розмежування функцій держави з реалізації прав власника та регулювання;
- чіткі цілі діяльності суб’єктів господарювання;
- створення достатнього потенціалу для аналізу суб’єктів господарювання;
- удосконалення кадрової політики;
- впровадження міжнародних засад корпоративного управління суб’єктів господарювання державного сектору економіки.

Схвалення Концепції визначить напрями, завдання та принципи вдосконалення корпоративного управління суб’єктами господарювання державного сектору економіки.

2) Проект Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об’єктами державної власності”, який готується для подання на розгляд заінтересованих органів.

Програмою діяльності Уряду визначено основні кроки щодо підвищення ефективності управління об’єктами державної власності, зокрема:

- впровадження корпоративного управління відповідно до стандартів ОЕСР;
- запровадження ефективного управління об’єктами державної власності;
- усунення посадових осіб державних органів від управління державними компаніями.

Метою законопроекту є розмежування повноважень суб’єктів управління об’єктами державної власності, створення сприятливих умов для оптимізації структури державного сектору економіки та запровадження ринкових методів управління суб’єктами господарювання державного сектору економіки.

Законопроектом пропонується внести зміни до Господарського кодексу встановивши, що у державному унітарному підприємстві, у визначених Кабінетом Міністрів України випадках і порядку, за рішенням суб’єкта управління об’єктами державної власності, створюється наглядова рада. Наглядова рада державного унітарного підприємства є органом, що здійснює захист прав держави, і в межах компетенції, визначеної статутом та законом, контролює та регулює діяльність керівника підприємства.

Крім того, законопроектом пропонується внести зміни до Закону України “Про управління об’єктами державної власності”, якими створити правові підстави для включення до складу органів управління суб’єктів господарювання державного сектору економіки незалежних членів наглядових рад, що забезпечить підвищення ефективності управління об’єктами державної власності.

Зокрема передбачається встановити, що у державних підприємствах, а також господарських товариствах, у статутних капіталах яких частка держави перевищує 50 відсотків, у випадках і порядку, визначених Кабінетом Міністрів України, створюється наглядова рада, до якої можуть включатися незалежні члени наглядових рад з числа тих, що відібрані за результатами конкурсного відбору.

Також пропонується встановити, що конкурсний відбір незалежних членів наглядових рад, буде здійснюватися Мінекономрозвитку, у встановленому ним порядку.

З метою впровадження принципу прозорості діяльності суб’єктів господарювання державного сектору економіки, що ґрунтується на Рекомендаціях ОЕСР, законопроектом пропонується встановити, що річна, у тому числі консолідована, звітність суб’єктів господарювання державного сектору економіки підлягає обов’язковому аудиту. Крім того, пропонується встановити вимогу щодо оприлюднення такими суб’єктами інформації про свою діяльність (квартальну, річну фінансову звітність, у тому числі консолідовану тощо).

З метою встановлення прозорості процедури укладення суб’єктами господарювання державного сектору економіки інвестиційних договорів, договорів про спільну діяльність та управління майном, законопроектом передбачається надати Кабінету Міністрів України повноваження щодо погодження таких договорів, що, в свою чергу, сприятиме посиленню контролю за використанням об’єктів державної власності.

Крім того, пропонується розширити повноваження Кабінету Міністрів України щодо управління об'єктами державної власності, зокрема в частині прийняття рішення про перетворення підприємств, що не підлягають приватизації, у державні акціонерні товариства тощо.

Прийняття Закону забезпечить удосконалення системи управління об'єктами державної власності, створить сприятливі умови для оптимізації структури державного сектору економіки та запровадження ринкових методів управління об'єктами державної власності.

ДОВІДКА  
щодо стану банкрутства підприємств, що входять  
до сфери управління Мінекономрозвитку

Станом на квітень 2015 року у різних стадіях банкрутства перебувають 37 підприємств, що були передані розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.03.2014 № 408 із сфери управління Мінпромполітики до сфери управління Мінекономрозвитку, з них 36 державних підприємств та 1 господарське товариство з часткою держави 100 %, а також 1 державна акціонерна компанія, управління корпоративними правами якої здійснювало Мінекономрозвитку.

Зокрема, у процедурі розпорядження майном перебуває 8 підприємств, у санації – 7, решта – у ліквідаційній процедурі. При цьому затверджено план санації на 2 підприємствах.

Серед підприємств, що перебувають у процедурі банкрутства, обліковується 1 підприємство, що включено до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, та 2 підприємства, що включені до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоративізовані.

У різних стадіях банкрутства до 3 років перебуває 7 підприємств, понад 10 років – 14, середня тривалість процедури банкрутства - понад 8 років.

На тривалість процедур банкрутства, зокрема впливали норми Закону України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”, згідно з якими, його положення застосовуються до юридичних осіб - підприємств, що є об'єктами права державної власності, які не підлягають приватизації, в частині санації чи ліквідації після виключення їх у встановленому порядку з переліку таких об'єктів.

Крім того, уповноважений орган управління підприємствами промислової галузі за останні 5 років неодноразово реорганізовувався.

Так, на виконання Указу Президента від 09.12.2010 № 1085 “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади” реорганізоване Мінпромполітики та утворене Державне агентство України з управління державними корпоративними правами та майном.

До сфери його управління було передано близько 360 підприємств з 4 тисяч підприємств та 29 холдингових компаній, що перебували в управлінні держави.

У 2012 році Державне агентство України з управління державними корпоративними правами та майном реорганізовано, правонаступником його стало Мінпромполітики. До сфери його управління передано 320 підприємств.

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2014 № 94 Міністерство промислової політики реорганізовано шляхом приєднання до Міністерства економічного розвитку і торгівлі.

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2014 № 408 із сфери управління Мінпромполітики до сфери управління Мінекономрозвитку передано 317 державних підприємств та господарських товариств, з них 36 державних підприємств та 1 господарське товариство з часткою держави 100 % перебувають у різних стадіях банкрутства.

Довідково:

За даними Світового банку і Міжнародної фінансової корпорації, позиція України у рейтингу “Ведення бізнесу” за індикатором “вирішення неплатоспроможності” є низькою порівняно з іншими країнами світу (142 позиція). Фактори, які негативно впливають на показник “вирішення неплатоспроможності”, - це часові та фінансові витрати, пов’язані з процедурами банкрутства, низький показник індексу стягнення у вказаних процедурах.

*Довідково: - за показником “вирішення неплатоспроможності” Україна у 2012 році посіла 156 місце серед 183 країни світу, бізнес-клімат яких досліджувався; у 2014 році — 141 місце серед 183 країн;*

*- середня тривалість процедури банкрутства у 2012 році становить 2,9 роки; фінансові витрати на провадження справи про банкрутство – 42% від вартості майна;*

*- індекс стягнення у процедурі банкрутства становить 8,6 центів на долар. Показник децю погіршився порівняно із попереднім періодом, коли цей показник становив 8,9 цент на один долар.*

Низький рейтинг України за показником “вирішення неплатоспроможності” свідчить про наявність в українському законодавчому полі, яке регулює правові аспекти процедури банкрутства суб’єктів господарської діяльності, певних перешкод, а також про відсутність в останні роки прогресивних реформ у цій сфері державного регулювання.

Україна має низький рейтинг за показником “вирішення неплатоспроможності” і порівняно з іншими країнами регіону (Східна Європа та Центральна Азія) — 24 позиція із 24.

*Довідково: - середня тривалість процедури банкрутства у регіоні становить 2,3 років, а в країнах з високим рівнем доходу на душу населення – 1,7 роки;*

*- середні фінансові витрати на провадження справи про банкрутство у регіоні — 13,3 відсотків від вартості майна, а в країнах з високим рівнем доходу на душу населення – 8,8 відсотків;*

*- середній індекс стягнення у процедурі банкрутства у регіоні становить 37,7 центів на 1 долар, а в країнах з високим рівнем доходу на душу населення – 71, 9 цент;*

Тривалість процедури банкрутства в Україні зумовлена тим, що встановлені строки для проведення процедур банкрутства не дотримуються; діють численні мораторії. Процедури банкрутства є вкрай неефективними, рівень підготовки арбітражних керуючих - незадовільним.

Верховною Радою України Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” прийнято (від 22.12.2011 № 4212-VI) та передбачено набрання ним чинності 18.01.2013.

Так, Закон спрямовано на приведення інституту відновлення платоспроможності у відповідність до сучасних умов, на покращення регуляторного середовища України

та рейтингових показників у дослідженні Світового банку і Міжнародної фінансової корпорації “Ведення бізнесу”.

Згідно з резюме реформ у країнах Східної Європи та Центральної Азії, наданим у межах проекту “Ведення бізнесу”, внесення змін до законодавства про банкрутство та виконання судових рішень передбачає більше гарантій для забезпечених кредиторів.

Водночас, на сьогодні діє дві редакції Закону України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” (у редакції Закону від 22.12.2011 № 4212-VI у справах про банкрутство, провадження яких порушено після набрання чинності цим Законом, а також у редакції від 30.06.1999 № 784-XIV - під час розгляду справ про банкрутство, провадження у яких порушено до 19.01.2013 року).